

Zdelovská drbna

v tomto čísle
najdete:

červen 2011

zprávy z OBECNÍHO ÚŘADU

Pamětní kniha
sboru dobrovolných hasičů
č.II.

pozvánka na
PRVOMÁJOVOU VÝSTAVU

čarodějnice

II. OTEVŘENÉ
MISTROVSTVÍ ZDELOVA
V CVRINKÁNÍ
KULÍČEK

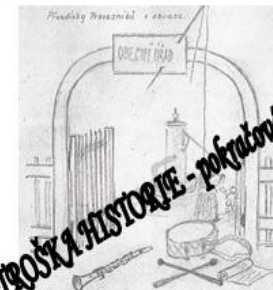
Historie Zdelova ve fotografi
z pamětí naší babičky

TEST
pro chytře
hlavy

Zdelov "B" - Kostelecká Lhota "B"
2:4 (0:0)

V pondělí 28. března 2011
ve věku nedožitých 82 let
nás navždy opustila
paní Milada Sršňová

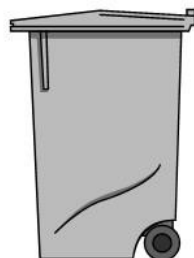
Obecní úřad ve Zdelově
děkuje všem,
kterí se podíleli
na společném úlidu naší obce.

Obecní úřad
ve Zdelově
upozorňuje

majitele stříbrných známek
na vyvážení popelnic.

Budou mít svozy v letním období
v těchto termínech:

17.května	9.srpna
14.června	6.září
12.července	4.října

Pro majitele žlutých
známek se termíny nemění (tzn. 1x za 14 dní).

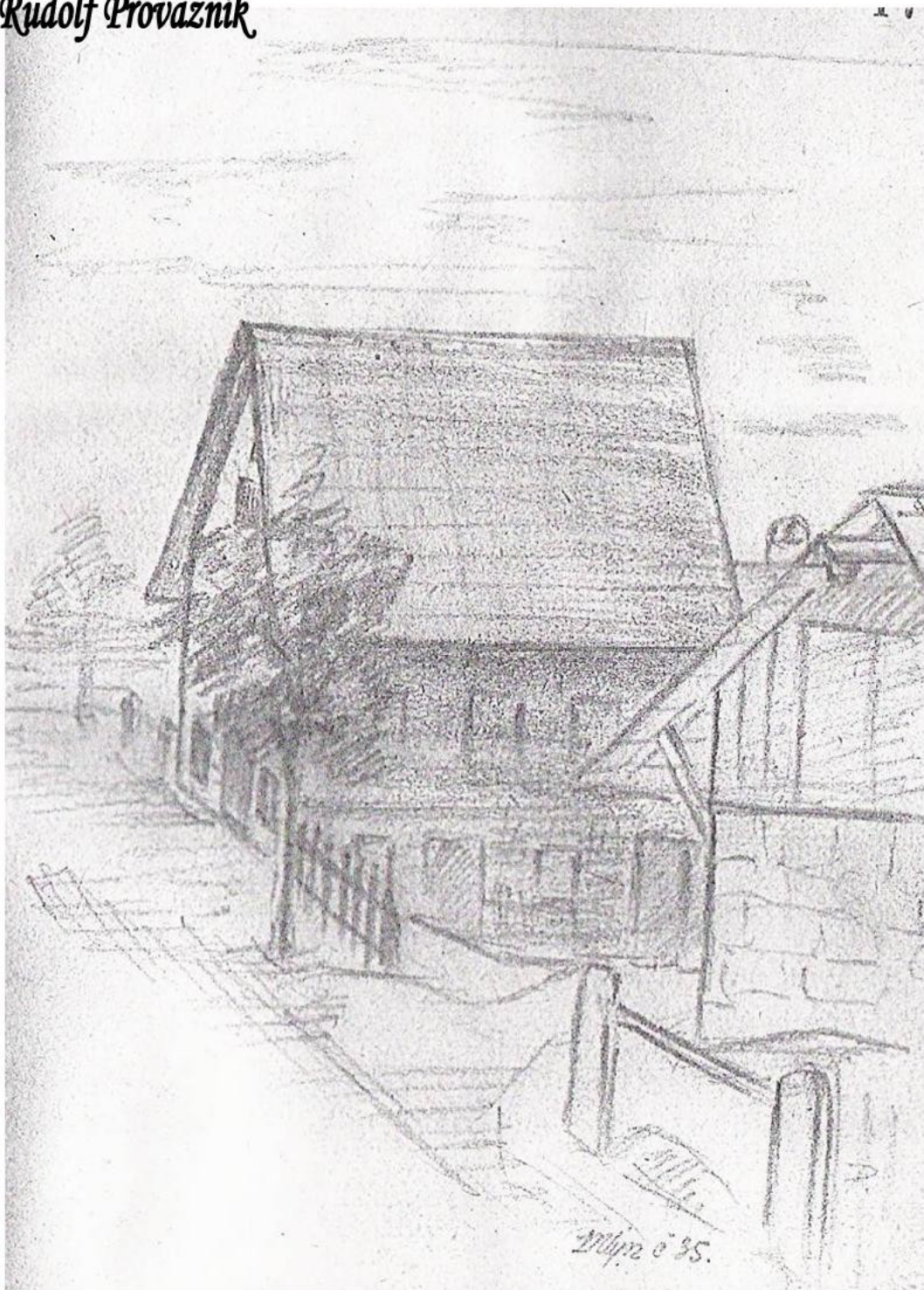
Pamětní kniha obce Zdeleva

(Po kontrole zápisu 4. srpna 1940 pokračuje zápis v roce 1951 a my se dozvíme proč...)

Po dlouhém přerušení zápisů od r. 1940-1951 přichází tato kniha k rukám starého kronikáře, aby pokračoval v dalších zápisech a současně doplnil dle paměti přerušenu dobu trvající 11 let, což jest pro mne úkolem nemalým. Čtenář dovolí, abych ho seznámil, proč došlo k přerušení zápisů. V roce 1940 dal Okresní úřad v Rychnově n/Kněž. příkaz tehdejšímu starostovi obce, aby kroniky byly uzavřeny a odvedeny na okr. úřad k uschování před běsnícím Hitlerovým fašismem a německou válkou. Když byla německá armáda v roce 1945 poražena naší osvoboditelkou Rudou armádou, byly tyto knihy předány na obce zpět. Naše obec dostala knihu až v roce 1946. Když mě národní výbor vyrozuměl jako bývalého kronikáře, že je v místní úřadovně, uznal jsem, že nemám schopností k vedení kroniky pro mé tělesné vady, jako ztráta sluchu a zraku. Oznámil jsem to na nár. výboru ale nenašel jsem pochopení, aby MNV našel pro tuto práci mladou sílu. Následek byl, že kniha zůstala ležet nečinně až do roku 1951. Jelikož však nová předsedkyně míst. nár. výboru neuznala za správné nechat knihu nečinně ležet, tak na její žádost knihu vedu ač s tíží a čekám na nového následovníka.

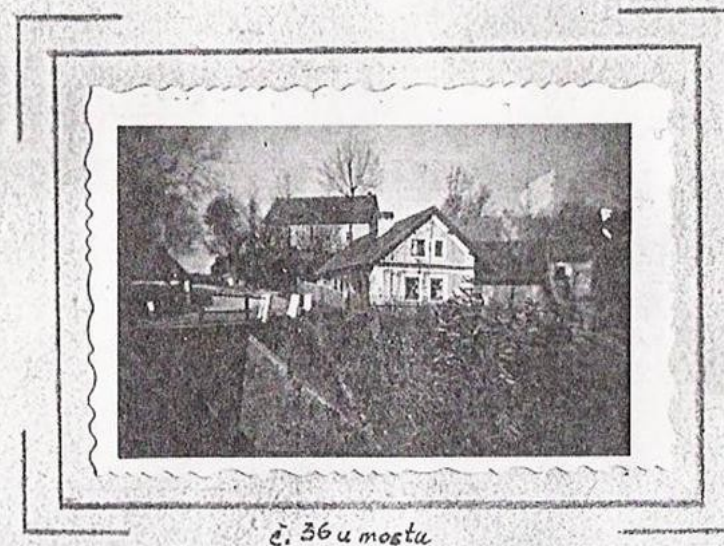
-co se dozvíme dál...-

-pla-

IV.

ZA PÁR LET...

Kapitola brzké minulosti. Kapitola o těch, kteří svým odchodem za zeď míru zanechají po sobě jen vzpomínku. Sami odnesou s sebou své jméno, nezanechavše nikoho, kdo by dále budoval a ke cti povznášel slávu svých otců. A tak neuplyne ani celých dvacet let a tam, kde žije ještě dnes dobrý hospodář se starým jménem, bude zítra jiný. A jméno zanikne, nahrazeno novým.

Podiví se až člověk, kolik chaloupek a chalup ve Zdelově čeká tento osud. V brzké době zanikne odchodem hospodáře jméno i přezdívka, která se držela v jednom čísle celá desetiletí. Sousedé budou vzpomínat chvíli, snad rok, snad i dva, ale nakonec jméno nového majitele zatlačí jméno staré.

Nové pokolení bude se divit a se zájmem naslouchat vyprávění o tom, jak se střídali majitelé toho kterého čísla, než přišlo do vlastnictví majitele současného.

Chci pouze vyjmenovati asi tak v úvahu přicházející a to podle popisných čísel. Po mnoha letech, možná ale také v krátké době, bude zajímavým porovnání změny majitelů.

Vždyť na příklad není tomu dávno, kdy ve Zdelově bydlela početná rodina Karáskova. Vlastnila domek č.p. 36, hned u mostu. A dnes? Staří zemřeli a mladí se jak motýli rozlétli do světa. Jméno sice nezmizelo s povrchu zemského, ale Zdelov se s ním rozloučil navždy. Domek koupila paní Bednaříková a na předchozí majitele si

málo kdo vzpomene. Nemáť totiž paní Bednaříková nezaopatřené syny, kteří by dále nesli a zachovali jméno pro chalupu. Dcera provdáním jméno ztrácí.

Podobný případ stal se v poslední době i s číslem 56. Od nepaměti držela tuto usedlost rodina Spůrů. Starý Spůra se lopotil, dřel se na té chudé hroudě, až konečně zemřel bez mužských potomků.

Borovička u lagunického proudu

Partie z vesky na Moravsko

Z paměti naší babičky

Ve škole

Když jsem chodila do třetí třídy Šachovské školy, tak jsme měli také vlastivědu. Paní učitelka nám četla ze Starých pověstí českých a vypravovala o našich hrdínech, co se zasloužili o vznik naší Československé republiky. Slavili jsme také 7. březen, kdy měl svátek Tomáš Garik Masaryk, náš první prezident. Nacvičili jsme různé básničky a celá škola se shromáždila ve třetí třídě. Růžena Bartošová z Chotiví přišla v selském kroji a také přednášela báseň. Paní učitelka měla slavnostní proslov. Na ukončení slavnostní nálady jsme zazpívali píseň. „Tatíčku starý náš, šedivou hlavu máš, dokud ty jsi mezi námi, bude vždycky dobře s námi, tatíčku starý náš.“

Během dalších let zásluhou Německa začaly nepokoje které zmítaly celou Evropou. A když zemřel náš první prezident, za krátký čas začala se stahovat mračna i nad naší vlastí. Naše republika byla okleštěna o Sudety a nakonec nás okupovalo Německo. Spousta našich lidí moc trpěla a všichni občané byli zoufalí. Když musilo naše vojsko opustit hranice, všude zavládl smutek a ani muži se nestyděli za slzy. Všichni muži ze Zdelova, včetně mého tatínka kteří byli povoláni v mobilizaci na obranu vlasti, se vraceli do svých domovů s velkým smutkem.

příspěvek napsala paní Miloslava Dostálová

Pamětní kniha Sboru dobrovolných hasičů č.II. Protokol

sepsaný ze schůze, sborů dobrovol. hasičů ve Zdelově, konané dne 2. září 1934 o 14. hod. v místnosti Hasičského skladiště, za účasti 11 členů.

Schůzi zahájil a řídil br. velitel Karel Hamerský s tímto jednáním.

- 1) Čtení protokolu ze schůze 24. června 1934.
- 2) Zprávi činovníku.
- 3) Zaplacení za umrtí: Anna Jehličková, Borohrádek, č.11. Josef Divišek, Sopotnice, č.12. Marie Svatošová, Tyníště n/Orl., č.13. Jan Pohl, Lhota Kostecká, č.14.
- 4) Rozhodnutí o stavbě ležiště.
- 5) Upomínka Ochranného sdružení hudebních autorů.
- 6) Různé. Objednávka kalendářů na r.1935. Pořádání schůzi.

Protokol byl čten a schválen podepsáním. Ze správ činovníku, jednatel Karel Hlaváček, přečetl úpomínku Ochranného sdružení autorské, jenž zní na 76.15h za produkci ze dne 13.1.34. a usneseno dáti Ochrannému sdružení příznivou odpověď, jelikož pro stálou hospodářskou krysí, sbor je finančně úplně vyčerpan. Dále přečetl pozvánku (plakát) od br. sborů v Tyníšti n/Orl. kde tamní sbor pořádá okrskové závody dne 16 září 1934. se střičáčkami o ceny. Tohoto dne se sbor Zdelovský nezúčastnil. Ve schůzi této bylo definitivně ujednáno postavit sušák pro sušení hadic. Celá schůze odebrala se k rolníkovi p. Aloisovi Forejtkovi a br. K. Hamerský velitel slušně požádal p. Aloise Forejtku, by sborů propůjčil místo na jeho majetku při hranici souseda Frant. Luňáčka ku postavení zmíněného sušáku. p. Alois Forejtek vyšel sborů vstříc a žádosti vyhověl bez námitek, dáno na starost br. Frant. Provazníkovovi a Frant. Bakešovi by sušák uvedly do pořádku, k tomu si přiberou tesaře Karla Hlouška. V různých návrhách bylo jednáno o odběru rodinného kalendáře Český hasič pro rok 1935. jelikož členové jsou vůbec bez zaměstnání nelze kalendáře objednat. Další schůze pro zimní období se budou konati v pryvátních bytech a to jak vždy usneseno bude v každé schůzi. br. pokladník Václav Chaloupka vybíral příspěvky pro župní pohř. pokladnu.

Více jednáno nebylo. Ve Zdelově dne 2.září 1934.

K. Hlaváček Jan Hříš

Jednatel starosta

Protokol

*ze schůze divadelního
a zábavního spolku
ve Zdelově
"JIRÁSEK"*

PROTOKOL 26

Protokol sepsaný z poslední členské schůze, která se konala dne 24 srpna 1929 v hostinci u „Komárků“ o 1/2 8 h večer, za přítomnosti 16 členů.

Schůzi zahájil místopředseda spolku Václav Švandelík a na program uvedl následující body:

Program 1. Čtení zápisu z minulé schůze

2. Zpráva komise pověřené k prodeji jeviště.

3. Finanční pořádek s poslední zábavy.

4. Pojednání stran finanční hotovosti

5. Další působnost spolku

6. Volné návrhy a dotazy.

1. Protokol přečten za přítomnosti 16. členů, jimiž byl přijat a schválen

2. Jeviště prodáno Československé mládeži socialistické v Borohrádku.

3

4. Finanční pořádek pro nepřítomnost pokladníka odložen na příští schůzi

5. Místopředseda spolku Václav Švandelík požádal p. Komárka zda bychom mohli u něho pořádati posvícenskú zábavu. Pan Komárek odpověděl že ano, ale s ním na polovic. Tato odpověď nelíbila se všem členům a byla všemy hlasy zamítnuta.

6. P. Provazník V. dal návrh na zábavu regrutům na rozloučenou. Návrh byl přijat a zábava navrhnutá na svátek sv. Václava dne 28 září 1929 v hostinci u „Komárků“ s hudbou p. V. Sedláčka z Kostelce n/Orlicí

Jiné návrhy nebyly a schůze skončila o 1/2 10 hod. večer.

Žádost na regrutskou zábavu zaslána 19.září 1929.

Antonín Jindra

t.č. jednatel

(zdroj- kronika divadelního spolku "Jirásek", kterou poskytl pan Petr Hlaváček z Bučku)

poznámka : kroniku spolku "Jirásek" opisuji přesně bez jakýchkoli úprav , včetně všech chyb a tehdejší výslovnosti.

ÚKLID ZDELOVÁ

V sobotu 16.března 2011 se sešli obyvatelé naší vesnice, aby pomohli při úklidových pracích. Na této akci, pořádané Obecním úřadem ve Zdelově,

se dělal pořádek okolo Obecního úřadu a autobusové zastávky, stříhal se živý plot, děti sbíraly odpadky kolem místních komunikací a chlapi se pustili do umísťování a betonování nových lavíček do prostoru

koupaliště. Počasí přálo, účast byla překvapivě velká. Organizačně bylo vše perfektně připraveno, a tak se udělal notný kus práce. Nakonec se všichni pracovníci sešli v místním pohostinství, kde pro ně byl připraven zasloužený oběd. Zase se po čase povedla dobrá věc. Všechny zúčastněné může

nároku na odměnu něco pro nás všechny, což se dnes už moc nevidí. Velké plus je v účasti našich dětí. Je vidět, že když je rodiče občas vytáhnou od počítačů a televizí, že jim to neuškodí a i ony jsou schopny udělat něco prospěšného pro ostatní. Jen tak dál.

hřát vědomí dobře vykonané práce pro zkrášlení a vylepšení všedního života v naší rodné vísce. Proto patří velký dík všem, kteří nebyli líní a věnovali svoje pohodlí a svůj čas pro dobrou věc a byli ochotni udělat bez

1. Jak se nazývá první týden Velikonoc?

- a) Velikonoční týden
- b) Velikonoční enkláv
- c) Velikonoční oktáv

2. Z čeho vznikl název Velikonoce?

- a) vzkříšení
- b) velká noc
- c) velké vánoce

3. Podle čeho se vypočítává datum Velikonoc?

- a) podle sluneční fáze
- b) podle zemské fáze
- c) podle měsíční fáze

4. Datum Velikonoc se může lišit mezi jednotlivými roky až o?

- a) 2 týdny
- b) 1 měsíc
- c) 2 měsíce

5. Jak jinak se Velikonoce také nazývají v křesťanských církvích?

- a) Pesach
- b) Pascha
- c) Papucha

6. Křesťané o Velikonocích slaví?

- a) narození Ježíše Krista
- b) ukřižování Ježíše Krista
- c) z mrtvých vstání Ježíše Krista

7. Velikonoce jsou také nazývány svátky

- a) rovnodennosti
- b) jara
- c) slunovratu

8. Kolik dní trvá oslava Velikonoc (tzv. Velikonoční doba)?

- a) 40 dní
- b) 50 dní
- c) 60 dní

9. Mezi Velikonoční symboly nepatří

- a) vajíčko
- b) beránek
- c) čert

10. Datum Velikonoc se dá vypočítat. Na který den vyjde v roce 2012?

- a) 8. duben
- b) 12. březen
- c) 23. březen

Velikonoce

Rady mistra kuchaře

Beránek piškotový

Ingredience: cukr 300 g, vejce 7 ks, citronová šťáva z půlky citronu, vanilkový cukr 1 balení, hrubá mouka 300 g.

Postup přípravy: Utřeme cukr, vanilkový cukr, 5 žloutků, 2 vejce, citronovou šťávu, přidáme sníh z 5 bílků a mouku. Těsto vlijeme do vymazané a vysypané formy. Pečeme ve vyhřáté troubě asi 45 minut - podle velikosti formy. Po upečení vyjmeme a necháme vystydnout. Pak beránka rozkrojíme na 3 části, promažeme dortovou nebo máslovou náplní a polijeme čokoládovou polevou.

Císařský trhanec

Ingredience: polohrubá mouka 150 g, mléko 1/2 l, žloutek 3 ks, moučkový cukr 2 lžice, citronová kůra, rostlinný olej 5, vanilkový cukr, sůl špetka, jahodový kompot (může být i jiný), Sníh z bílku.

Postup přípravy: V mléce rozmícháme žloutky, cukr, citronovou kůru, vanilkový cukr, sůl a mouku, přidáme pevný sníh z bílků a lehce promícháme, až nám vznikne těsto jako na omelety. Vléváme na omaštěnou rozpálenou pánev a pečeme po obou stranách do zlatova. Upečený trhanec vyklopíme na talíř, dvěma vidličkami rozdrtíme na menší kousky a poklademe kompotem i se šťávou. Můžeme zdobit šlehačkou nebo smetanou.

Chlebičky se supr pomazánkou

Ingredience: máslo, česnek, majolka, okurky - kyselé, kapie, vařená vejce, klobása nebo suchý salám, tavený sýr Vintíř, Veselá kráva atd...

Postup přípravy: Pomazánkové máslo vyšleháme se sýrem, lžící majolky, a dle chuti rozetřený česnek. Přidáme na malinké kostičky ostatní ingredience a promícháme. Touto pomazánkou mažeme veku a zdobíme salámem z jedné strany, z druhé šunkou, kouskem plátkového sýra a doprostřed naaranžujeme zeleninu. Zdobíme čerstvou petrželkou.

FOTBAL

SOKOL ZDELOV : SK Dobré "A" 4:0 (2:0)

Zdelovští si vytvořili minimálně deset gólových šancí, nakonec zápas skončil pouze 4:0.

Zdelov "B" - Kostelecká Lhota "B" 2:4 (0:0)

Zajímavý zápas zdelovských fotbalistů a nefotbalistů skončil nakonec vítězstvím "trénovanějších" hostů, kteří hrají v soutěžích ČMFS.

Za domácí nastoupila bývalá ligová fotbalistka DFO Zdelev, Pavlína Forejtková a trenér "A" týmu, Luboš Chlajn, který technickou střelou z hranice vápna srovnával na 2:2. Druhou branku domácích vstřelil z penalty Michal Staněk. Zápas se rozhodoval až v posledních 15 minutách, kdy početně silnější střídající hosté zdelovskou jedenáctku uběhali.

Sestava:

Jarda Sláma - Milan Čestický, Milan Enžl, Míra Březina. Libor Hirš - Pavlína Forejtková, Miloš Forejtek, Luboš Chlajn, Jiří Kulič - Michal Staněk, Jaroslav Forejtek. Střídali: Lád'a Červinka ml., Roman Sulek, Michael Neubecker (hráč žákovského týmu).

Další pozvaní bývalí fotbalisté Zdeleva radši pohodlně seděli u piva nebo doma u kamen, protože je zrovna "loupl" v zádech či v koleni. **Všem aktivně zúčastněným děkujeme za reprezentaci obce.**

Střelci: Staněk Michal (p), Chlajn Luboš (oba ZDE B)

Diváků: 35, ŽK: 0:1

Rozhodčí: Seidel E./Komárek P.

- p í t s -

Vila Sklenářka

Nachází se blízko Zdelova a stojí za zmínku. „Vila Sklenářka.“ Nechal ji postavit továrník Rudolf Sejkora z Kostelce nad Orlicí asi v letech 1886–1904. Navrhl ji místní stavitel Václav Roštlapil a dostala jméno podle operní pěvkyně Otýlie Sklenářové- Malé, často Sklenářku navštěvovala. Rudolf

tam bydlel sám se svým sluhou. Potom, co továrna v Kostelci zkrachovala, kolem r. 1924 a Rudolf zemřel, vlastnilo Sklenářku devět dědiců. Za protektorátu vilu obsadil Hitlerjugent. Po znárodnění sem jezdily děti z Prahy na školu v přírodě. V roce 1991 ji v restituci získala rodina posledního předválečného majitele. V pronájmu zde sídlila americká náboženská organiza-

ce, která ji využívala jako biblickou školu. Poslední majitel ji získal r. 2005 darem od prarodičů a pronajal ji občanskému sdružení Nová země komunity pod heslem „Cesta duší.“ Budují ekologické, energeticky a ekonomicky nezávislé centrum. Pořádají koncerty, meditační vikendy a konference o alternativním

způsobu života. Vilu opravují a vracejí jí původní krásu.

Opsáno „Rychnovský deník“ a Zpravodaj města Kostelce nad Orlicí.

Pro drbnu připravila -pla-

Obecní úřad ve Zdelově

zve všechny obyvatele

na

PRVOMÁJOVOU VÝSTAVU

šikovnosti našich spoluobčanů.

Vystavovány budou díla, výtvary i chovatelské úspěchy

Vystavovány budou díla, výtvary i chovatelské úspěchy vašich sousedů.

Výstava bude otevřena 1. května od 9:00 do 18:00. Vstupné je dobrovolné a pro všechny návštěvníky

Vstupné je dobrovolné a pro všechny návštěvníky bude připraveno pohoštění.

Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011.

V současné době je aktuální sčítání lidu, domů a bytů. Mnoho lidí si myslí, že takováto činnost je celkem zbytečná.

Podíváme-li se však do historie, tak zjistíme, že tomu tak není. První sčítání bylo provedeno v roce 1843. Vzhledem k tomu, že se ukázalo, že tento akt splnil předsevzetí, které si tehdy vládcí dali, tak se tato činnost stala tradicí a opakuje se zpravidla po deseti letech.

I u nás ve Zelově toto sčítání proběhlo a byl zde zaznamenán následující výsledek:

Obec Zdelov v tomto roce čítala 80 domů a v těchto domech bydlelo 525 obyvatel.

Osada Moravsko čítala 4 domy a 28 obyvatel.

Celkem to bylo 84 domů a 553 obyvatel.

Další sčítání bylo provedeno v roce 1869 s tímto výsledkem:

Domů již ve Zelově bylo 86 a 528 obyvatel, Moravsko mělo 5 domů a 37 obyvatel.

Z těchto historických dokumentů je vidět jak se obec Zdelov včetně Moravska rozvíjela.

Je pravdou, že některé podklady uvádějí první sčítání již v roce 1843 a některé až od roku 1869. To asi není až tak rozhodující moment, ale důležitá je ta skutečnost, že jsou zachovány tyto podklady, ze kterých se dá vycházet.

V roce 1880 byly následující výsledky ve Zelově : domů 84, obyvatel 512, Moravsko 6 domů a 47 obyvatel

V dalších letech byly výsledky

1890	Zdelov domů	93 obyv.	537.	Moravsko domů	6 obyv.	40
1900		91	526		6	38
1910		93	487		6	47
1921		93	474		6	41
1930		96	460		6	28
1950		102	386		6	25
1961		99	351			17
1970		93	338		4	11
1980		84	274			
1991		98	202			
2001		101	194			

- 2 -
V roce 1979 byla zrušena osada Moravsko a proto již v roce 1980 není uváděn žádný údaj o počtech obyvatel.

Z tohoto přehledu je vidno, že obec Zdelov včetně Moravska byla nejpočetnější v roce 1890 kdy zde žilo celkem 577 obyvatel.

Nejméně obyvatel bylo ve Zelově při sčítání v roce 2001.

V současné době počet obyvatel pomalu, ale jistě přibývá. To, že koncem minulého století počet obyvatel klesal, bylo zaviněno tím, že byla zde zastavena veškerá výstavba rodinných domků. Proto se vesměs všichni mladí odstěhovali a nebylo žádných nástupců. Po revoluci, kdy se začalo stavět se situace pomalu začala měnit.

V těchto počtech domů není nikdy uváděn počet chat, kterých je celkem 15.

Mimo jiné to, že třeba v roce 1950 bylo uváděno 108 domů a v roce 1981 jich bylo uváděno jenom 99 je zapříčiněno tím, že se nezapočítávaly domy, které nebyly trvale obydleny.

Tato statistika byla převážně čerpaná z dokumentu „Správní vývoj okresu Rychnov n.K.“ a ze statistiky uveřejněné na webu.

Jaký výsledek letošního sčítání bude, na to si nějakou chvíli počkáme a nebo si můžeme sami odhadnout kolik nás za posledních deset let přibýlo, včetně domů..

Ve Zelově 29.03.2011.

Handwritten signature

pro drbnu napsal pan Rudolf Hloušek

*Tak takhle jsou na Velikonoce
připraveni v Zárybníči*

SPOLEČENSKÉ A SPORTOVNÍ SDRUŽENÍ
KOZINEC
pořádá pro všechny občany Zdeřova a okolí

II. OTEVŘENÉ MISTROVSTVÍ ZDEŘOVA V CVRNKÁNÍ KULIČEK

kdy: dne 21. května od 9:00

Pravidla kuliček

1. **Hrají** vždy 2 hráči proti sobě. Kuličky mají barevně odlišeny. Cílem hry je dostat jako první všechny kuličky své barvy do důlku.

2. **Nejdřív** každý hodí jednu kuličku od čáry hodu k důlku (rozhoz k důlku). Kdo je blíž, rozhodne, kdo začne v první hře.

3. **První** hází všechny své kuličky (po jedné nebo i více najednou) z čáry hodu k důlku a snaží se jej zasáhnout. Pak udělá to samé jeho soupeř.

4. **V další** části hry se pokračuje cvrnkáním. Každý cvrnká jen do svých kuliček, hráči se střídají po jednom cvrnku bez ohledu na to, jestli kulička skončila v důlku.

5. **Správný** cvrnk je definován jako pohyb pouze jednoho prstu, přičemž se smíte dotknout jen své (jedné) kuličky. Ta pak může zasáhnout jakoukoliv jinou, i soupeřovu.

6. **Kdo** má první všechny své kuličky v důlku, vyhrává hru. Zápas se většinou hraje na 2 - 3 vítězné hry.

7. **Čára** hodu je vzdálena od středu důlku 7,5 m, důlek má průměr 10 cm.

kde: u fotbalového hřiště

kdo: všichni bez rozdílu věku,
pohlaví, národnosti a víry,
kteří mají chuť
si užít dobré zábavy.

kategorie: 1-10 let - děti
11-15 let - dorost
16-100 let - dospělí

Děti a dorost startovné zdarma!

Dospělí startovné 10 Kč

**Občerstvení pro závodníky,
diváky a fanoušky
je zajištěno!!!**

Dovolujeme si tímto pozvat
veškerou čarodějnickou verbež
na tradiční

ČARODĚJNICKÝ VEČER

kteřý konati se bude
ve večerních a nočních hodinách
30 dne měsíce dubna L.P.2011,
v areálu místního čutacího hřiště.

**občerstvení pro všechny
jest zajištěno!**

Babočka kopřivová - *Aglais urticae*

Babočka kopřivová sice nepatří mezi velké motýly, avšak svou pestrostí si získal tento motýl značnou popularitu i mezi širokou veřejností. Délka předních křídel se pohybuje mezi 23 až 30 mm. Přední křídla jsou jasně žlutočervená, lem je zdoben řadou modrých, černě ohraničených půlměsícovitých skvrn. Na předním okraji vynikají tři velké černé skvrny na žlutém podkladu. Křídla jsou také zdobena dalšími třemi menšími okrouhlými skvrnkami. Při předním okraji před vrcholem křídla je patrná bílá skvrna. Zadní křídla jsou černě zbarvená s červeným pruhem, lem je zbarven stejně jako u předních křídel. Vnější okraje křídel jsou mírně zubatá. Spodní strana je tmavě šedohnědá, na předních křídlech se žlutým středem. Samečci jsou vždy menší se širšími křídly. Přední pár nohou je zkrácený.

Tento druh je rozšířen od západní Evropy přes Rusko a Asii až k pobřeží Tichého oceánu. V Severní Americe navazuje na babočku kopřivovou příbuzný druh *Aglais milnerti*, který je jí značně podobný. Babočka kopřivová je známým motylem, jehož početní stavy v posledních desetiletích zaznamenaly značné kolísání. Ještě okolo roku 1985 to byl nejběžnější denní motýl naší přírody, který však v následujících letech téměř vymizel. V poslední době se babočka kopřivová do české krajiny opět vrátila.

Babočka kopřivová je jedním z nejhojnějších motýlů vůbec. Vyskytuje se od jara do pozdního podzimu. Na jaře nechybí mezi prvními motýlymi návštěvníky jívových jehněd, v létě se účastní hodů na rozmanitých květech. Létá na stráních, lesních okrajích, zahradách, ale i jinde. V průběhu vegetačního období vytvoří dvě nebo tři pokolení. Motýli poslední generace pak zalézají k zimnímu spánku do dutých stromů, do starých pařezů nebo do jeskyň a hledají zimní útočiště i v bezprostřední blízkosti člověka. Ukrývají se na půdách i ve sklepích venkovských domků i chat. První jarní slunce je probudí ze zimní strnulosti a motýli sedají na okenních tabulích a snaží se o návrat do přírody. Poletují na nejrozličnějších biotopech: na loukách, pastvinách, v polích, na stepích, úhorech, okrajích lesů, ale i na pasekách. Často navštěvují jeteliště. Vyskytují se od nížin po vysoké hody. Vzhledem k tomu, že dobře létají, nejsou vzácností ani ve velkých městech. Vajíčka této babočky jsou soudečkovitá, tmavě zelená a na povrchu mají osm podélných, světleji zbarvených žebírek. Samice je klade ve skupinách na hostitelskou rostlinu, již je kopřiva. Housenky se na ní vyskytují téměř celé léto a často ji okoušou tak, že z ní zbude jen hlavní osa. Dorostlá housenka se přichytí zadečkem k rostlině a zakuklí se v poloze hlavou dolů, podobně jako jiné druhy baboček. Housenky jsou černé, žlutě pruhované.

Chřpa luční - *Centaurea jacea*

Tato u nás hojně se vyskytující rostlina je velmi proměnlivá co se týče morfologických znaků. Chřpa luční je vytrvalá bylina s rozvětvenou lodyhou porostlou úzkými, dlouhými, kopinatými přisedlými listy. Lodyha i lodyžní listy jsou často drsně chlupaté. Kromě lodyžních lze u této rostliny nalézt i přízemní listy. Ty jsou vejčité kopinaté a ve spodní části se zužují v řapík. Její hranatý stonek může být i

poléhavý. V červnu, červenci a v srpnu můžeme vidět na konci stonku květní úbory složené z fialkových trubkovitých květů. Zákrv úboru je tvořen mnoha listeny s zřetelně odlišeným světle hnědým přívěskem. Plody jsou nažky s úzkým límečkovitým lemem, bez chmýru. Zajímavý je pohyb tyčinek při podráždění hmyzem. Ve chvíli, kdy přistane na rostlině zástupce hmyzu a dotkne se dozrálých prašníků, dojde k tomu, že rostlina zkrátí nitky prašníků. Při tom chlupatá čnělka ještě nedozrálého pestíku vymete pyl, který se přichytil na její chlupy a odtud pyl putuje na tělo hmyzu. Teprve pak se objeví blizna a přijme pyl jiné rostliny.

Chřpina je typickou rostlinou luk, úhorů, pastvin, křovinatých mezí a okrajů silnic. Vyhledává vlhké až vysychavé, hlinité, slabě kyselé až mírně zásadité půdy. Lze ji nalézt po téměř celé Evropě v různých nadmořských výškách.

Tento druh je u nás poměrně hojný, proto není nutná jeho zvláštní ochrana. Chráněn je pouze její poddruh chřpa luční ostroperá.

Tato rostlina se dá pěstovat jako okrasná rostlina na zahradách nebo může být jednou z rostlin ve Vaší vázané kytici lučních květin. Její nať lze také využít na výrobu přírodního barviva žluté barvy.

(zdroj: www.priroda.cz)

TEST

Správné odpovědi: 1c,2b,3c,4b,5b,6c,7b,8b,9c,10a

Historie Zdelova ve fotografii

Čarodějnice
1977

Fotografie z archi-
vu pana Rudolfa
Hlouška

Pod záštitou Obecního úřadu a za přispění zdelovských občanů v nákladu 130
výtisků ,tento zpravodaj vydává Petr Nedvídek. Kontakt: tel.605706459 , e-mail:
zdelovskadrbna@seznam.cz, poštovní schránka č.p.18 Zdelov